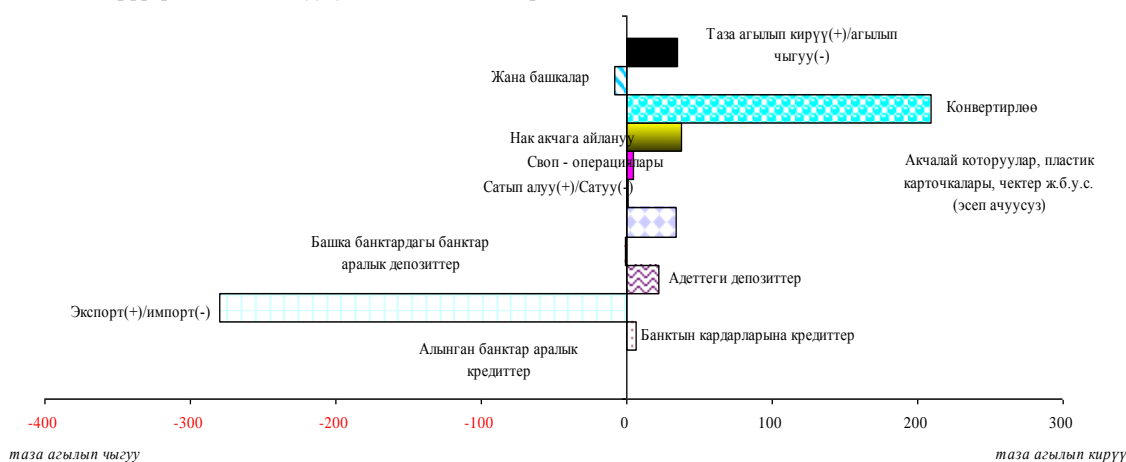

Валюта рыногу (2013-жылдын август айы)

1-график. Накталай эмес АКШ долларыны коммерциялык банктарына таза агылып кирүүсү (агылып чыгуусу) (млн. АКШ доллары)

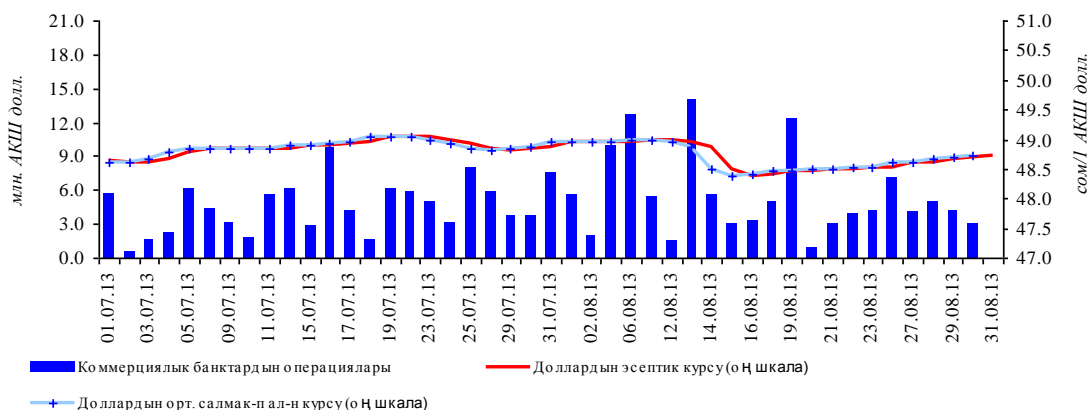

Август айында америка валютасынын алмашуу курсунун – бир АКШ доллары үчүн 48,8745 сомдон 48,7243 сомго чейин төмөндөшү байкалган, бул банктар аралык валюта рыногунда коммерциялык банктар ортосунда бүтүмдөр көлөмүнүн бир айлык көрсөткүчүнүн өсүшүнүн алкагында болуп өткөн (2012-жылдын август айында курс өткөн айга салыштырганда 2,3 пайызга төмөндөгөн). Эсептик чендин төмөндөөсүнүн негизги баскычы кароого алынып жаткан мезгилдин биринчи жарымына туура келген. Рыноктун ири катышуучулары тарабынан валютага жогорку суроо-талап менен адаттагыдай эле сунушту колдоо акча которуулар системасы боюнча өлкөгө келип түшкөн каражаттар, нак акчага айландыруу, ошондой эле банктардын конвертациялык операцияларынын натыйжасында алынган долларлардын эсебинен жүзөгө ашырылган (1-график).

Кароого алынып жаткан мезгил ичинде, чет өлкө валютасын сатып алуу-сатуу боюнча операциялардын жалпы көлөмү 38,8 млрд. сом өлчөмүндө түптөлүү менен 2,4 пайызга көбөйгөн. Коммерциялык банктардын нак эмес операциялар сегментинде ишкердик жигердүүлүгүнүн 16,0 пайызга, 6,6 млрд. сомго чейин жана коммерциялык банктардын нак операциялар сегментинде 1,6 пайызга, 28,2 млрд. сомго чейин өсүшү себеп болгон. Алмашуу бюролорунун нак операцияларынын көлөмү 4,0 млрд. сомго чейин төмөндөгөн, бул өткөн айдын ушул эле көрсөткүчүнөн 9,4 пайызга аз.

Банктар аралык валюта тооруктарынын чогуу алгандагы жүгүртүүсү 116,4 млн. АКШ долларына чейин көбөйгөн (+10,2 пайыз). Улуттук банк кароого алынып жаткан мезгил ичинде чет өлкө валютасын сатуу боюнча интервенцияларды жүргүзгөн эмес (2012-жылдын тиешелүү мезгил ичинде да интервенциялар жүргүзүлгөн эмес). (2-график).

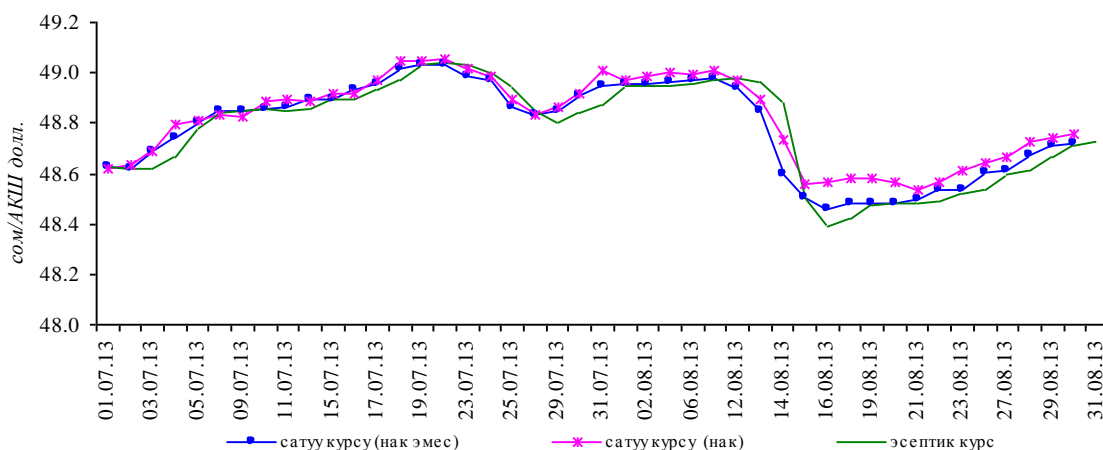
2-график. Банктар аралык валюта тооруктарынын жана АКШ доллар курсунун динамикасы

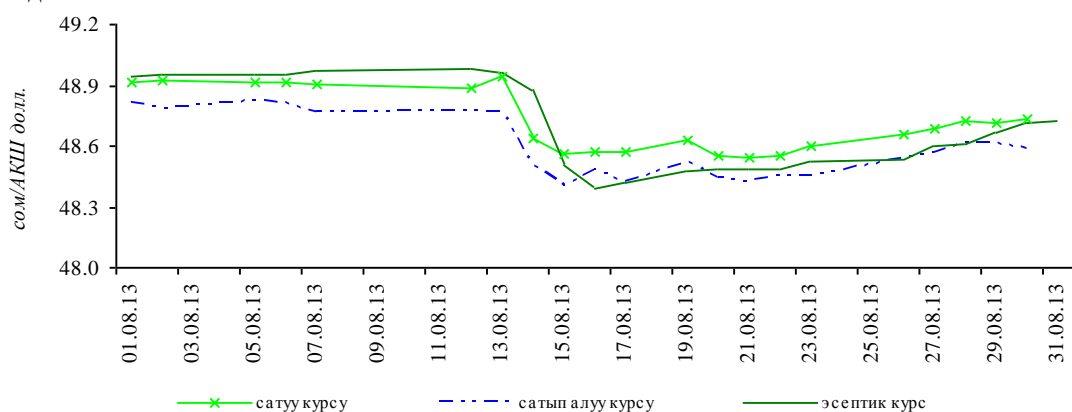
Улуттук банк кароого алынып жаткан мезгил ичинде коммерциялык банктар менен СВОП-операцияларды жүргүзгөн эмес.

Валюталардын негизги түрлөрү боюнча бөлүштүрүүдө АКШ долларындагы, евродогу, казак теңгесиндеги операциялардын көлөмүнүн көбөйүшү байкалган. Мында, жүргүзүлгөн операциялардын жалпы көлөмүндө валюталардын үлүштүк катышы төмөндөгүчө бөлүштүрүлгөн: АКШ долларындагы операциялардын салыштырма салмагы 58,5 пайызга чейин (+0,2 пайыздык пунктка); евродо – 3,1 пайызга чейин (+0,4 пайыздык пунктка); казак теңгесинде – 11,0 пайызга чейин (+1,4 пайыздык пунктка) көбөйгөн. Рубль менен жүргүзүлгөн операциялардын үлүшү 27,5 пайызга чейин (-2,0 пайыздык пунктка) төмөндөгөн.

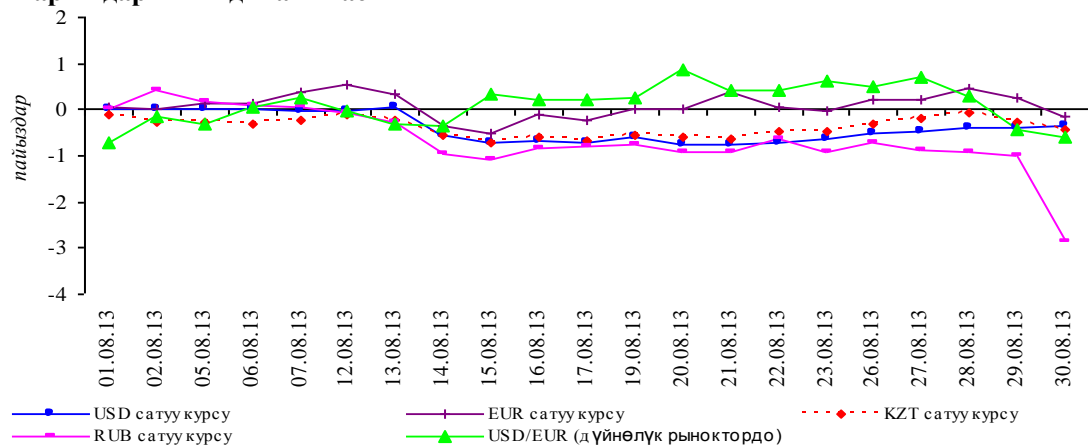
3-график. Коммерциялык банктарда нак жана нак эмес АКШ долларынын курсунун динамикасы

4-график. Алмашуу бюрлорунда АКШ долларынын курсунун динамикасы

5-график. Алмаштыруу бюрлорундагы валюта курстарынын жана АКШ долларынын дүйнөлүк рынокторундагы өсүш арымдарынын динамикасы

1-таблица. Операциялардын түрлөрү боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сомдук эквивалентте)

млн. сом

Мезгил аралыгы	Жалпы операциялардын көлөмү	Комм. банктардын накталай эмес операциялары		Комм. банктардын накталай операциялары		Алмаштыруу бюрлордун накталай операциялары		
		Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	
2012	08	27,886.3	5,568.0	20.0	18,670.4	67.0	3,647.9	13.1
	09	26,294.6	5,115.6	19.5	17,689.1	67.3	3,489.9	13.3
	10	29,651.0	6,215.6	21.0	19,649.2	66.3	3,786.2	12.8
	11	28,722.7	5,018.0	17.5	19,820.7	69.0	3,884.0	13.5
	12	26,180.1	3,958.3	15.1	18,549.8	70.9	3,672.1	14.0
2013	01	22,335.6	3,330.8	14.9	15,850.9	71.0	3,153.8	14.1
	02	21,941.7	3,886.7	17.7	14,684.9	66.9	3,370.1	15.4
	03	23,135.9	4,960.9	21.4	14,642.8	63.3	3,532.2	15.3
	04	28,218.6	4,969.0	17.6	19,157.7	67.9	4,092.0	14.5
	05	26,955.3	5,200.4	19.3	18,183.9	67.5	3,570.9	13.3
	06	28,266.2	4,678.1	16.6	19,944.9	70.6	3,643.2	12.9
	07	37,930.0	5,752.4	15.2	27,754.2	73.2	4,423.4	11.7
	08	38,826.0	6,616.9	17.0	28,199.8	72.6	4,009.3	10.3

2-таблица. Валюталар боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сомдук эквивалентте)

млн. сом

Мезгил аралыгы		Жалпы операциялардын көлөмү	АКШ доллары		Евро		Орус рубли		Казак тенгеси		Жаңа башкалар	
			көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш
2012	08	27,886.3	16,310.4	58.5	783.4	2.8	7,674.5	27.5	3,109.5	11.2	8.4	0.0
	09	26,294.6	15,579.2	59.2	895.6	3.4	7,392.4	28.1	2,417.6	9.2	9.8	0.0
	10	29,651.0	17,967.8	60.6	1,011.8	3.4	7,754.5	26.2	2,906.2	9.8	10.8	0.0
	11	28,722.7	17,122.7	59.6	931.1	3.2	7,595.5	26.4	3,065.3	10.7	8.0	0.0
	12	26,180.1	15,270.4	58.3	799.9	3.1	7,780.8	29.7	2,322.7	8.9	6.3	0.0
2013	01	22,335.6	13,317.6	59.6	763.0	3.4	6,716.9	30.1	1,532.3	6.9	5.8	0.0
	02	21,941.7	13,266.5	60.5	778.9	3.6	6,338.3	28.9	1,551.9	7.1	6.1	0.0
	03	23,135.9	14,183.3	61.3	840.9	3.6	5,893.0	25.5	2,210.0	9.6	8.7	0.0
	04	28,218.6	17,043.6	60.4	954.3	3.4	7,487.5	26.5	2,722.6	9.6	10.6	0.0
	05	26,955.3	15,437.5	57.3	889.9	3.3	7,674.7	28.5	2,942.7	10.9	10.3	0.0
	06	28,266.2	16,175.0	57.2	961.9	3.4	8,522.8	30.2	2,597.1	9.2	9.5	0.0
	07	37,930.0	22,098.6	58.3	1,035.7	2.7	11,164.6	29.4	3,615.8	9.5	15.5	0.0
	08	38,826.0	22,692.5	58.5	1,210.1	3.1	10,660.6	27.5	4,253.1	11.0	9.7	0.0

3-таблица. Чөтөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы		Айдын акырына карата эсептик курс				Бир ай ичинде эсептик курстун четтөөсү			
		АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси
2012	08	46.0274	57.8127	1.4341	0.3081	-2.4%	0.0%	-2.0%	-2.0%
	09	47.1484	61.0289	1.5250	0.3146	2.4%	5.6%	6.3%	2.1%
	10	47.1513	60.9838	1.4952	0.3129	0.0%	-0.1%	-2.0%	-0.6%
	11	47.2578	61.3170	1.5217	0.3140	0.3%	0.5%	1.8%	0.4%
	12	47.4012	62.6573	1.5607	0.3145	0.3%	2.2%	2.6%	0.2%
2013	01	47.7696	64.5105	1.5909	0.3167	0.8%	3.0%	1.9%	0.7%
	02	47.5676	62.2279	1.5535	0.3162	-0.4%	-3.5%	-2.3%	-0.2%
	03	47.9610	61.4884	1.5430	0.3180	0.8%	-1.2%	-0.7%	0.6%
	04	48.1717	63.0543	1.5412	0.3185	0.4%	2.5%	-0.1%	0.2%
	05	48.2300	62.5230	1.5268	0.3192	0.1%	-0.8%	-0.9%	0.2%
	06	48.6409	63.4543	1.4867	0.3207	0.9%	1.5%	-2.6%	0.5%
	07	48.8745	64.8613	1.4860	0.3192	0.5%	2.2%	0.0%	-0.5%
	08	48.7243	64.5305	1.4655	0.3189	-0.3%	-0.5%	-1.4%	-0.1%

4-таблица. Алмашуу бюрлорунда чөтөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы		Бир ай ичиндеги орточо маржа				Валюталарды сатуу курсунун орточо чиленишкен четтөөсү				Бир ай ичинде валюталарды сатуу курсунун четтөөсү			
		АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси
2012	08	0.3%	0.5%	0.8%	0.5%	0.1%	0.2%	0.2%	0.2%	-1.2%	0.3%	-1.0%	-2.0%
	09	0.3%	0.5%	0.6%	1.0%	0.1%	0.2%	0.4%	0.2%	0.8%	4.9%	4.8%	1.3%
	10	0.2%	0.4%	0.6%	0.7%	0.0%	0.1%	0.2%	0.1%	0.4%	0.6%	-0.2%	-0.2%
	11	0.2%	0.4%	0.7%	0.7%	0.0%	0.1%	0.1%	0.1%	0.3%	0.3%	1.5%	0.4%
	12	0.2%	0.4%	0.6%	0.7%	0.0%	0.1%	0.2%	0.1%	0.1%	0.9%	0.7%	-0.5%
2013	01	0.2%	0.4%	0.6%	0.6%	0.0%	0.2%	0.2%	0.1%	0.7%	4.3%	3.6%	1.4%
	02	0.2%	0.5%	0.6%	0.7%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	-0.3%	-2.9%	-1.8%	0.0%
	03	0.2%	0.5%	0.6%	0.7%	0.0%	0.1%	0.2%	0.1%	0.6%	-1.5%	-1.1%	0.4%
	04	0.2%	0.4%	0.6%	0.7%	0.1%	0.2%	0.2%	0.1%	0.5%	2.3%	-0.2%	0.0%
	05	0.2%	0.5%	0.6%	0.7%	0.0%	0.1%	0.1%	0.1%	0.3%	-0.4%	-1.0%	0.4%
	06	0.2%	0.4%	0.7%	0.7%	0.1%	0.2%	0.3%	0.1%	0.5%	1.1%	-2.7%	0.1%
	07	0.2%	0.4%	0.6%	0.7%	0.1%	0.2%	0.2%	0.1%	0.8%	1.8%	0.8%	-0.3%
	08	0.3%	0.5%	0.7%	0.7%	0.0%	0.1%	0.2%	0.1%	-0.4%	-0.1%	-2.9%	-0.4%